

Goede Vrijdag

- De liturgische tafel is leeg. Wij vervolgen de viering van gisteren, ademen nog de stilte van Witte Donderdag -

Wij zingen: de psalm voor Goede Vrijdag, Psalm 22:1

1. Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij
en blijft zo ver, terwijl ik tot U schrei,
en redt mij niet, maar gaat aan mij voorbij?
Hoe blijft Gij zwijgen?
Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stijgen
bij dag, bij nacht. Tot U slechts kan ik vluchten,
maar krijg geen rust, geen antwoord op mijn zuchten
in klacht op klacht.

Gebed

God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten.
Ik schreeuw het uit, en U houdt u ver.
Mijn God, ik roep overdag, en U zwijgt,
ik roep 's nachts, en U laat mij maar roepen,
O Gij, Eeuwige onze God, die troont
waar Israëls liederen worden gezongen,
op U hebben onze vaders vertrouwd,
zij hebben vertrouwd en Hij deed hen ontkomen:
tot U hebben zij geroepen en zij werden gered,
op U hebben zij vertrouwd en zij werden niet beschaamd.
Amen.

De liturgische schikking, verwoord en verbeeld

Ook al schreeuw en huil ik uit alle macht, Hij wil niet naar mijn
gebeden luisteren! (Klaagliederen 3:8)

Duister is het en zwart. Er is geen licht meer zichtbaar. Is er nog hoop op deze dag waarop alles zwart is geworden; een letterlijke duisternis over het hele land? Een van God verlaten dag.

*Het houten kruis
dat de wereld draagt.
Oorverdovend stille
zoute tranen.*

Het evangelie: Johannes 18, 1 t/m 5b (NBV21)

Wij zingen: Lied 587: 1

1. Licht voor de wereld, geeft U zich gevangen
in deze nacht van duistere belangen?

Ik zoek U, Heer, en vraag U: maak mijn oren
heel om te horen.

Het evangelie: Johannes 18, 12 t/m 18. 25b t/m 27 (NBV21)

Wij zingen: Lied 587: 2 en 3

2. Eén mens moet sterven om een volk te redden.

Door uw gehoorzaam lijden kan ik verder,
warm ik mij aan uw liefde die niet verloochent.

Open mijn ogen.

3. Hemelse koning, door God uitgekozen,
waarom staat U terecht als rechteloze?

U hebt geen schuld, de waarheid is geschonden.

U draagt mijn zonden.

Het evangelie: *lezing naar* Johannes 18,28 t/m 19,16a

Als een pion wordt Jezus heen en weer geschoven.
Van de tempel en de hogepriester Kajafas naar het pretorium en Pilatus. Indringend vraagt hij aan Jezus: 'Ben jij koning der Joden.' Jezus antwoordt met een tegenvraag: 'Vraagt u dat uit uzelf of hebben anderen dat over mij gezegd.' Geïrriteerd antwoordt Pilatus: 'Ik ben toch geen Jood. Uw volk en uw hogepriesters hebben u aan mij uitgeleverd.' Er ontstaat een gesprek over de vraag wat waarheid is, maar Pilatus komt er niet verder mee. Hij weet het niet. Jezus lijkt hem onschuldig en daarom wil hij Jezus vrijlaten. Zittend op de rechterstoel, op het Mozaïekterras toont hij Jezus aan het volk, als hun koning. Dat is olie op het vuur. Als met één mond schreeuwen zij: 'Weg met Hem! Kruisig Hem!'. En Pilatus, ...?
Hij laat Jezus vallen.

Wij zingen: Lied 587: 4

4. Hier is God zelf, ontdaan van alle glorie,
de mens uit de hemel is geboren.
ik ben de gesel die Hem openhaalde,
ik laat hem vallen

- *Wij gaan staan* –

Jezus sterft: Johannes 19, 16b t/m 18. 23 t/m 30 (NBV21)

De Paaskaars wordt gedoofd

Het licht wordt verduisterd

Moment van verstillig

- *Wij gaan zitten* –

Meditatieve muziek ' O mens beweijn dein Sunde gross'
Van J.S. Bach

Wij zingen: Lied 590: 1 en 4

1. Nu valt de nacht.
Het is volbracht:
de Heer heeft heel zijn leven
voor het menselijk geslacht
in Gods hand gegeven.

4. 't Is goed, o Heer,
Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.

Kruismeditatie

Zie met de geliefde leerling op naar de gekruisigde. Ons geweld is over Hem heen gekomen maar midden in de beroering is Hij daar: Stille kracht van vrede die niet wijkt. Men strekt Hem uit naar het kruis en met open armen trekt Hij ons naar zich toe. Hier strijden twee machten met elkaar: de macht van wat scheidt en verdeelt en de kracht van verbindende liefde - het leven - de macht van hebben en houden en de kracht van 'Ik zal er zijn'. Zijn zijde is opengeboken en zie: Zijn leven gaat naar ons toestromen. Hij heeft de Geest gegeven, en waarachtig: Zijn levensadem gaat naar ons uit.

Wij zingen: lied 561: 4, 5

4. O liefde uit de eeuwigheid
die met ons mens geworden zijt,
wij bidden, laat ons niet alleen
in al het duister om ons heen,

5. opdat ook wij o Heer U niet
verlaten in uw diep verdriet
maar bij U zijn in al de pijn
waarmee de mensen mensen zijn.

Gebeden: stem en tegenstem.

God van liefde die uw enig geboren Zoon hebt gegeven.

U roepen wij aan: keer ons toe zo bidden wij, naar U en naar
elkaar: Dat wij ons hart niet sluiten maar bidden voor de nood
van anderen:

Voor de slachtoffers van natuurgeweld, van oorlog en
hongersnood.

Voor vluchtelingen, ouders en kinderen, ontheemd en
verlaten.

Voor bewoners van het land waar Jezus heeft gewoond en
geleefd: Joden en Palestijnen.

Voor vrede en gerechtigheid.

Voor mensen dichtbij en veraf die uw en onze hulp zo nodig
hebben.

Voor allen die U zoeken en U aanroepen.

Bidden wij in stilte...

en tot slot ons **Avondgebed**

v. Blijf bij ons Heer,

**g. want het is avond en de nacht gaat komen
Blijf bij ons en met heel uw kerk
aan de avond van de dag, aan de avond van
het leven, aan de avond van de wereld
Blijf bij ons met uw genade en goedheid,**

uw troost en zegen, uw woord en sacrament.

- v. Blijf bij ons wanneer over ons komt
de nacht van beproeving en verdrukking,
de nacht van angst en twijfel,
de nacht van de harde dood.

**g. Blijf bij ons in leven en sterven
in tijd en eeuwigheid.**

a. Amen.

Jezus wordt begraven: Johannes 19, 38-42 (NBV21)

Wij zingen: *'Laten wij dan nu begraven' uit het oratorium:
Als de graankorrel sterft. t. M. de Bruijne, m. P. Rippen*

Laten wij dan nu begraven
wie zijn taak hier heeft gedaan,
toevertrouwen aan de aarde,
met zijn woorden verdergaan.
Stof uit stof en as uit as.

Laten wij dan nu de tranen
van verdriet en van gemis,
laten vallen op de aarde
die ons wieg en woning is.
Stof uit stof en as uit as

Laten wij dan nu verzorgen
wat er bleef van deze mens,
wetend dat zijn geest geborgen
bij de Bron van alles is.
Stof uit stof en as uit as.

In stilte verlaten wij de kerk